

Zpráva z 19. mítinku Evropského dermatologického fóra (EDF)

Curých 21.–23. 1. 2016

ÚVOD

EDF je celoevropskou organizací zejména akademických dermatologů, která se zabývá rozvojem, vzděláváním (pre- i postgraduálním) a vědeckým výzkumem v oboru. Tvoří se zde guidelines pro diagnostiku a léčbu závažných kožních chorob, řeší se problémové body organizace zdravotní péče v Evropě. Má 200 členů a na získání členského místa se roky čeká – je ctí i povinností se takového jednání zúčastnit.

ODBORNÉ POZNATKY

Mítink probíhal v hotelu Renaissance poblíž curyšského nádraží, takže byl pro všechny účastníky dobře dostupný.

Prof. Schröder (Kiel, SRN) zaujal přednáškou „Proteiny zdravé kůže jako šablona antimikrobiálních peptidů“. Lidská kůže obsahuje asi jeden trilion bakterií, tzn. 106 mikrobů/cm², přibližně 1000 druhů, většinou komenzálů. Důležitá je kožní bariéra – fyzikální, mikrobiální a chemická (která obsahuje ještě 3 vrstvy – povrchovou, ve str. corneum a nitrobněčnou). Do té první patří Psoriasin (S100-A7), Calprotectin (S100-A8/A9), který sekvestruje Zn, Mn, Fe a působí hlavně na *Staph. aureus* a *Candida albicans* (mikrobi hynou díky svým vlastním kyslíkovým radikálům) a dále Buforin II (ATCUN binding – váže Cu, Ni). Ve II. bariéře je RNase7, která se uplatňuje hlavně v močovém traktu – hubí enterokoky, působí na G+ koky. Při výzkumu antimikrobiálních peptidů (AMP) se objevila nečekaná rezistence *Pseudomonas aeruginosa* (PA). Ta však byla překonána při použití Hornerinu (SF TP = S100-Fused-type protein), který již v nanomolární koncentraci hubil PA, kandidu a až 96 % *E. coli*. Hornerinové peptidy vytvářejí oligomery (nanostruktury), které v cytoplazmě buněk vytvářejí tzv. „nano-needles“, na základě enzymů uvolněných z PA. Hornerin je vysoce citlivý na proteolýzu, jeho fragmenty mohou vytvářet až 4 mil. druhů peptidů a dokáže je tvořit prakticky každá lidská buňka. Existuje obrovská genetická variabilita Hornerinu (3170 tisíc variací) a jeho polymorfismus je snad predikcí k rezistenci na bakteriální infekci (u atopického ekzému je snížena exprese Hornerinu). Poranění, dehet, ale také UV-B indukuje Hornerin. Důležitá je také c-terminální doména Filaggrinu 2 (FLG2), která efektivně zabíjí PA, je detekována v potních žlázkách a vykazuje sekvenční

podobu k bakteriálním „lassopeptidům“. Dokáže inhibovat bakteriální replikaci. Psoriasin je základní antimykotikum lidské kůže. Obsahuje jednoduché disulfidické můstky, otevřené v redukované podobě, také na cysteinu závislé místo vysoké vazebné aktivity pro Zn. In vivo působí na různé druhy hub včetně *Aspergila*. Tyto látky působí intracelulárně (nikoli lýzu membrán jako dostupné léky) a představují novou perspektivu antibiotické léčby – selektivní, šetřící komenzály, jsou lidského původu, netoxické a také levné.

Prof. Sahin (Mainz, SRN) se zabýval léky založenými na mRNA. Onkologické léky – chemoterapeutika, cytostatika – likvidují všechny proliferující buňky. Od roku 2001 je v klinické praxi používána cílená léčba, která hubí jen nádorové buňky. Příkladem je Trastezumab (Herceptin) na metastazující karcinom prsu. Tím se také objevuje stratifikovaná medicína rozdělující osoby na léčené a neléčené. Cílená léčba sice zpomaluje progresi nádorů, ale nevyčísí: proto se zkouší kombinovaná léčba. Dalším krokem je i imunoterapie – např. aktivace T-lymfocytů při inhibici PD1 (např. Nivolumab). Během vývoje karcinomu se však objevují nové a nové mutace (neo-epitopy – oblasti mutací v genomu buňky, které lze za určitých okolností a při určitém nádoru předvídat). Adoptivní imunoterapie pomocí tumor specifických lymfocytů (TIL) lze posílit mRNA, která umožní větší stimulaci CD4+ (a CD8+) T-lymfocytů, které právě rozpoznají nové mutace. Syntetická mRNA se vloží do dendritických buněk (DC), které pak cíleně injikují do lymfoidních orgánů (uzlin) ve formě vakcinace. Přitom ale jen 1 z 15 epitopů je v korelaci s antitumorózní aktivitou. Aby se vyhnulo složitému a dlouhému testování, počítačem se předpoví nejpravděpodobnější mutace epitopů a informace se vloží do vakcíny (tvorba vakcíny pro každého pacienta trvá asi 3 měsíce). Výhodnější je pak celotělové i. v. podání DC vakcíny, kde je vytvořená mRNA zabudována v liposomech. První klinické zkoušky jsou již na lidech prováděny a uvažuje se o kombinované léčbě.

Další den probíhala sekce „Velké změny v globálním zdraví kůže“. Prof. Augustin (Hamburg, SRN) definoval globální cíle lidstva, ke kterým patří také právě zdraví. Pro dermatologii to znamená zajištění v oblasti kožního lékařství. Na světě je nyní asi 7,1 bilionu obyvatel, z toho 100 milionů má psoriázu. Na to je připraveno asi 110 tisíc dermatologů! DALY koncept (Disability adjusted life years) měří závažnost nemocí a WHO vytvořilo žebříček nemocí tímto způsobem obodovaný, na kterém si kožní choroby stojí relativně vysoko. Váha nemoci však není

definována finančními náklady. Mezi nejrychleji narůstající nemoci patří nemelanžové kožní rakoviny, a proto musí být věnována pozornost globálnímu měření UV záření (UV-GENESIS).

Prof. Griffith (Manchester, UK) se věnoval stárnutí – zdravá kůže je podmínkou aktivního stáří. Dekáda 2020 až 2030 byla vyhlášena za dekádu zdravého stárnutí. To vše vyžaduje mezioborovou a mezinárodní spolupráci a také sponzory.

Prof. Rod Hay (Londýn, UK) upozornil na zdravotní rizika utečenců. Na světě je 43 mil. osob v konfliktu se svou vládou – situace však narůstá a mění se. Do toho se promítají také klimatické změny. Je potřeba například podpořit tureckou zdravotní službu, která se potýká s mykózami, svrabem, pyodermiemi, zavšivením, ekzémy, virovými infekcemi.

V dalším průběhu mítinku se členové rozdělili do pracovních skupin a řešili např. jak atrahovat studenty pro dermatologii a jak zajistit školitele (vedl prof. McGrath) nebo jak zlepšit a urychlit výstupy klinických studií.

Na plenárním shromáždění členů EDF byly schváleny 2 nové kategorie členů EDF: emeritní člen a volený čestný člen – oba neplatí členské poplatky, jsou bez volebního práva a jsou voleni výběrem EDF.

ZÁVĚR

EDF bude i nadále pracovat intenzivně ve všech klíčových oblastech důležitých pro rozvoj dermatologie jako medicínského oboru. Vytváření a aktualizace již existujících guidelines, stejně jako důraz na pre- a postgraduální vzdělávání patří k nejdůležitějším. Příští, již dvacáté zasedání EDF se bude konat opět v lednu 2017, tentokrát v Montreux na břehu Ženevského jezera.

*Zpracoval: doc. MUDr. Karel Ettler, CSc.
Klinika nemocí kožních a pohlavních FN a LF UK
v Hradci Králové*

kalendář odborných akcí

Odborné akce v roce 2016

22. 4. 2016

Krajská dermatovenerologická konference

Místo konání: Ústí nad Labem

Délka trvání: 4 hodiny

Pořadatel: Kožní oddělení Krajské zdravotní, a. s., Masarykova nemocnice, o. z., ve spolupráci s ČLK

Odborný garant: prim. MUDr. Olga Filipovská

Kontakt: olga.filipovska@mnul.cz

22.–23. 4. 2016

4. multioborová konference ON IN UNDER SKIN 2016

Místo konání: Velké Bílovice

Délka trvání: 2 dny

Pořadatel: Česká dermatovenerologická společnost ČLS JEP

Odborný garant: prof. MUDr. Petr Arenberger, DrSc., MBA

Kontakt: dermassec@fnkv.cz

28. 4. 2016

202061104 Kurz – Puchýřnaté choroby

Místo konání: Hotel ILE, Praha 4

Délka trvání: 6 hodin

Pořadatel: Katedra dermatovenerologie IPVZ

Odborný garant: prof. MUDr. Petra Cetkovská, Ph.D.

Kontakt: <http://www.ipvz.cz/>; tel. 261 092 443

29. 4. 2016

VIII. konference Dermatologie pro praxi

Místo konání: Clarion Congress Hotel Olomouc

Délka trvání: 8 hodin

Pořadatel: Klinika chorob kožních a pohlavních LF UP a FNOL; Spolek lékařů ČDS JEP Olomouc; Solen, s. r. o.

Odborný garant: MUDr. Martin Tichý, Ph.D.

Kontakt: tichy.martin.jun@fnol.cz

12. 5. 2016

Tradiční jarní konference korektivní a estetické dermatologie

Místo konání: 3. LF UK Praha 10-Vinohrady, Ruská 87

Buriánova posluchárna ve 13:30 hod.

Délka trvání: 5 hodin

Pořadatel: Společnost korektivní a estetické dermatologie ČLS JEP a Dermatovenerologická klinika FNKV

Odborný garant: prof. MUDr. Petr Arenberger, DrSc., MBA

Kontakt: olga.linhartova@fnkv.cz; cabalova@tiscali.cz

19.–22. 5. 2016

13th EADV Spring Symposium, Atény, Řecko

www.eadvathens2016.org